



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De  
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]  
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise  
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

**Denisse, Nicolas**

**[Augsburg], 1510**

**VD16 N 1513**

Primu[m] est actualitas sensationis.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-30625**

# De procuranda acceleratōe Fo. III

sua negligentia doleant qz non feruenti<sup>9</sup> operibz pnie z virtutis insudarunt. Sicut igit in eodē Eccl. ca. dz. **V**emento nouiss<sup>9</sup> simoz z noli obliuisci. Neqz em est cōuer<sup>9</sup> sio. Et sicut dicit saluator Lu. xxi. **V**igilate itaqz oī tpe orantes vt digni habeamini effugere q̄ ventura sunt z stare an filius hoīs. Sed heu heu q̄ pauca h̄ considerāt. Heu quanta in multis sue salutis negligētia. **Q**stulti q̄m̄sati q̄ dei iudiciū non cogitant z q̄ ad euadendā iudicis irā non pudent. **P**s. **I**ntelligite insipientes i populo z stulti aliqui sapite. **E**t Deut. xxiij. **S**ens absqz p̄silio z sine prudentia vrinaz saperent z intelligerent ac nouissima p̄uiderent. **C**onsiderate itaqz charissimi hore mortis dubietatē: demonis calliditatē: **I**mplacabile tunc iudicis seueritatē: q̄ penfare qm̄ tunc impossibile vobis erit saluti vte p̄uidere qd̄ tū nunc facile est. **N**unc ei ppior est nostra salus. **P**ax nobis p̄deset primū aduentū dñi celebrare in q̄ venit vt redemptoz nisi sic p̄parati essem<sup>9</sup> tanq̄ seculare expectantes tertiu eius aduentū in q̄ manifestabit vt iudex. **Q**uid em obitina<sup>9</sup> tis pctōibz p̄derit gaudiū dñice incarnationis et natiuitatis qm̄ in dei iudicio oia eius gaudia conuertent in luctū. **T**unc verificabitur de illud qd̄ dz. **J**. **H**ach. **J**. **D**ies festi eius auersi sunt in luctū: sab<sup>9</sup> bata eius in opprobriū: honores ei<sup>9</sup> in nihilum: scdm̄ gl̄iam eius multiplicata est ignominia eius: z sublimitas eius cōuer<sup>9</sup>sa ē in luctū. **H**ec ibi. **N**e igit differat<sup>9</sup> amplius scientes qz hora est zc. **A**udi terribilem cōminationē iudicis. **A**po. ij. **S**i non vigilauer<sup>9</sup> veniā ad te tanq̄ fur z nescies q̄ hora veniā ad te. **E**t **D**at. xxiij. **S**i dixerit malus seruus in corde suo: morā facit dominus me<sup>9</sup> venire z ceperit p̄utere conseruos zc. **V**eniet dñs serui illius in die q̄ non sperat z hora q̄ ignorat z diuidet eū: partēz eius ponet cū hypocritis. **I**bi erit fletus z stridor dentū. **H**ec ibi. **Q**uāta confusio tunc erit vtz in dei iudicio his q̄ nunc negligunt preparare. **E**um em iusti possunt dicere illud **P**hil. ij. **S**aluatorē expectamus dñm zc. **I**lli certe hnt dicere. **D**amnatōrē expectamus.

**H**ec de prima principali p̄sideratione

superius p̄posita iuxta verba passumpta vtz **H**ora est iam nos de somno surgere.

**S**equit̄ scda p̄ncipalis consideratio.

**S**ecunda principalis consideratio est consideratio miserade dispositiōis que tangit̄ cum dicit̄ de somno. **D**icit̄ Aug<sup>9</sup>. **S**uper **P**sal. lxx. q̄ somnus anime est obliuio dei. **H**moī autē obliuio est per pctm̄. **S**tatus itaqz pcti dz somnus p̄ter eius miserabile dispositiōez. **S**icut em̄ dormiens non habet plens operationes vitales vite corporalis p̄ter quod p̄hs dicit̄. **E**th. q̄ somnus est dimidiuz vite. **S**ic qui est in pctō non habet opatiōes vite spūalis. **P**rouer. xxiij. **V**tz q̄ p̄ger dormis: vtz q̄ de somno p̄surges: **P**arium in quā dormies. q. d. **E**t cetera teipm̄ diligenter qz hora est iā nos d̄ somno surgere. **N**isi em̄ teipm̄ exataueris: tñ citovelis nolis excitaber<sup>9</sup> cū manifestabit sup te ira dei. qz sicut dz **Eccl.** v. **I**n pctōres respicit ira dei. **E**t aut̄ plenius videamus q̄ conuenienter pctm̄ dz somnus et q̄ miserabilis sit status pctō: considerare debemus qm̄ spūaliter pctm̄ aufert tria q̄ corporaliter auferunt p̄ somnū corporis.

**P**rimū est actualitas sensationis.

**S**cdm̄ est facultas opationis.

**T**ertū est p̄as defensionis.

**P**rimo pctm̄ aufert actualitatem sensationis. **S**icut em̄ dormiens non vtitur actualiter potentijs sensitivis corporalibz: sic in pctō iacens non vtz sensibz spūalibz. nam per pctm̄ efficit̄ spūaliter insensibilis z hoc quantū ad oēs qm̄ qz sensus. **P**rimo quantū ad tactū. **C**ū em̄ pctm̄ sit onus grauissimū iuxta illd̄ p̄s. **S**icut onus graue grauate sunt sup me. s. iniquitates mee. **O**nus in quā sic graue q̄ nec celum nec firmamentū vna hora potuisset sustinere. **L**uce. x. **V**idebam sc̄ba nam sicut fulgur de celo cadentem. **E**t tamen miser homo non sensit illud onus sz tamen sentiet postea. **S**i grosse turres et magni montes et lapides super peccatorē rem eaderent: non sic eum deprimerent sic cut vnum peccatum morale. **R**elinqueret enim eum super superficiem terre. illud

## Sermo de aduētū dñi

aut vsq; ad centrū terrę & loca inferni de-  
scendere compellit. Heu heu qd de centū  
qd d' mille grauiſſimas pctis q̄profunde  
labi faciunt. Sic ille qui portat vel trahit  
onus in aq̄ non bñ sentit pondus donec d'  
aq̄ exierit. Sic onus pcti in aq̄s deliciarū  
non sentit sed qñ exierit hō de delictis hu-  
iūs vitę tunc sentiet qñā sit pcti grauitas  
Cito igit deponendū esset hoc onus. Ille  
em̄ q̄ magnū onus hz sup collum non ces-  
ſat currere donec veniat ad locū xbi debet  
deponere. Sic deberet pctōr festinare ad  
deponendū onus pcti p contritiōē & con-  
fessionē Heb. xij. Deponentes oē pond'  
& circumſtans nos pctm̄ p patientiā curra-  
mus ad ppositum certamen. aspicientes in  
auctorem fidei & psumatorē iesum q̄ ppo-  
sito sibi & Item cum pctm̄ sit infirmitas  
grauiſſima & graue vuln' aq̄e. hoc tñ pec-  
catores miseri non sentiunt Ps. Sic vul-  
nerati dormientes in sepulcris. Est em̄ pec-  
cator sicut ille q̄ habet mēbra aliqua stupi-  
da que non sentiūt infirmitatē suam Ber.  
Scio longe a salute esse mēbrū qd obstu-  
puit & egrum sese non sentientē periculosi-  
us laborare. Item cū pctōr verbere gra-  
uiter a suggestionē diabolica & trabatur i  
viam pditionis: ipe tñ non dolet neq; sen-  
tit. Prouer. xxij. Eris quasi dormiens i  
medio maris & quasi sopitus gubernator  
amisso clauo & dices.erberauerunt me  
& ego non dolui/tr. xerunt me & ego nō sen-  
si. Hec ibi. **S**ecō pctm̄ reddit hominē  
insensibilem q̄ ad gustum spūalem. Pctm̄  
em̄ & maxie diu continuatū aufert oēm sa-  
porē diuine dulcedinis & spūalium  
insiciens palatū cordis vt omnia spūalia  
videant sibi amara. Ps. Omnes scā abo-  
minata est ania eorū. Et glosa sup illud ps  
Quā magna multitudo dulcedinis tue do-  
mine dicit. Hanc dulcedinē non sentiūt q̄  
palatum cordis habent infectū febre i q̄  
ratis Item cum ipa pctā amaritudinē gra-  
uem habeant iuxta illud Hier. ij. Scito  
& vide qz malū est & amara reliquisse i dō-  
minū deū tuum. Tū multi qz sunt nutri-  
ti & assueti in pctis. Ideo sibi vident pctā  
dulcia & sapida que admodū piscib; aq̄ ma-  
ris Esa. v. Ne qui dicatis malū bonū: & bo-  
nū malū ponentes amara in dulce & dul-  
ce in amara. **T**ertio q̄ ad sensū odorat

Lum em̄ pctm̄ sit fetidissimū: miser tamē  
pctōr fetorē ei' non percipit. Ansel. Tolerā-  
bili' feter canis putridus corā hominib; q̄  
ania peccatrix corā deo & angelis ei'. Item  
cum in virtutib; sit odor: suauissim' iuxta  
illud Can. j. Curreremus in odore yngue-  
torū. et miserim' tñ pctōr q̄no nō percipit.  
Ber. Qui non sentit odorē tuū: aut mor-  
tuus: aut fetidus est dñe. **Q**uarto q̄ ad  
auditū spūales. Pctōres em̄ non audiunt  
verbum dei aure cordis: lz forte qñq; au-  
re corpis. Hier. xvij. Nō audierunt neq;  
inclinauerūt aurē suam: sed indurauerunt  
ceruicē suam ne audirent me & ne accipe-  
rent disciplinā. Hec ibi. Pctōres q̄pe nō  
audiūt deum ipsos reuocantē. Esa. l. Vo-  
caui & nō erat q̄ audiret. Et Hier. xj. Nō  
audiesat neq; inclinauerūt aurē suam: sed  
abierūt vniuersiq; in prauitate cordis sui  
Sed attendite diligētē qd in eodem ca-  
dit. **V**aledict' q̄ non audierit verba pa-  
tri hui' qd pcepti patrib; vestr; &c. Et ibi  
dem post. Audite vocē meā & eritis misē  
in populo &c. **Q**uinto facit peccatū ho-  
minē insensibile q̄ ad visum spūale. So-  
phon. j. Ambulabūt vt cecī quia dño pec-  
cayerūt. **F**igura Tob. ij. Tobias dor-  
miendo ex stercore hircinis visum pdi-  
dit. sic homo ex stercore. nō p ditate peccat.  
Precipue aut pctm̄ impedit peccatorē vi-  
sum et considerationē q̄ntum ad tria: q̄rū  
tamen cōsideratio est pmaxime necessaria  
**P**rimo ipedit ne pctōr recognoscat ter-  
ribile dī maiestātē. Esa. j. Cognouit bos  
possessorē suū. israel aut me non cognouit:  
dñs. et Esa. xlv. Accinxi te & nō cogno-  
uisti me. Ibidē. Vocauit te nomie tuo: assi-  
milauit te & non cognouisti me. Et Deut.  
xxxij. Oblit' es dñi creatoris tui. Ideo sic  
dñ Paul'. j. Cor. xv. Vigilate iusti & no-  
lite peccare: ignorantia em̄ dei qdam hñt  
**S**ecō impedit ne hō recognoscat mise-  
rabile sui vānitātē. Greg. Eo ipso hō vā-  
hementi' desipit q̄ semetipm̄ nescit. Ber.  
Multi multa sciūt & semetipos nesciūt &c.  
**T**ertio impedit ne recognoscat detesta-  
bile pcti qualitātē. Non em̄ videt pctōres  
star' sui vilitatē. **F**igura. Loth dormiēs  
non pcepit qñ cum filijs suis concubuit.  
vt habet Gen. xix. Hier. ij. q̄villis facta  
es nimis. Item non vident star' sui pau-

# De miserāda dispositōe Fo. v.

peratē. Figura Gen. ix. Noe dormiēs non sensit se nudatū neq; pcepit. Apocal. ij. Nescis q̄a miser es et miserabilis: pauper et cecus et nudus. Bernū. Paup̄tas p̄niciosa est meritoꝝ penuria. Item nō vident stat⁹ sui piculositatē. Figura Jone j. Jonas sopore depressus q̄litate t̄p̄is et q̄nitate piculi nō aduertit: cū t̄n̄ torū piculū veniret p̄ter ip̄m. Sic dormiēs in peccato ip̄s suū amittit: nec sue dānatiōis piculum aduertit. Ps. Nescierūt neq; intellexerūt: in tenebris ambulāt. Est q̄ pctōr dormiēs imo cecus q̄ neq; videt supra se terribilē dei maiestātē: neq; videt seip̄sum neq; miserā stat⁹ sui. Inq̄ntū autē pctōr nō videt stat⁹ sui vilitatē similis est ceco q̄ in lutū cecidit q̄ non videt se inq̄natū cū t̄n̄ multū sit deurpat⁹. Ps. Cōprehēderūt me iniq̄tates mee et nō potui ut viderem. Et sicut cec⁹ sepe cadit et offendit: sic peccator. Tob. xj. Lepit pater cecus currere offendens pedib⁹. Inq̄ntū autē ip̄e pctōr nō videt suā paup̄tatē imo sib̄ip̄i eā est volūtaria paup̄tatē sue similis est hōi in rociato ad iudiciū q̄ bonos et fideles testes q̄z testimonio causam suā defendere possent: in medio vie sue interficiat: et illos q̄ cōtra ip̄m testimoniū daturū sunt secum adducit et nutrit. Ps. dō: em̄ bona opa sua in terimūt p̄ pctm̄ et mala secum portat. Opera em̄ bona testimoniū phibent p̄ homine et mala p̄ ip̄m. Jo. x. Opa q̄ ego facio ip̄a testimoniū phibent de me. Inq̄ntum autē pctōr nō videt stat⁹ sui piculositatē similis est hōi q̄ velat⁹ oculis ducit ad parib⁹ lum: qd̄ t̄n̄ non videt nec p̄siderat. Thre. vi. Ne nobis quia peccauim⁹: ideo obnebrati sunt oculi nostri. Inq̄ntum autēz non videt supra se terribilē dei maiestatem et sue iusticię severitatē: nec in seip̄o miserabilem suā vanitatē: similis est hōi debilissimo et infirmo nullaten⁹ effugere valenti q̄ habet gladiū acutissimū vibratū super caput suū quē t̄n̄ nō videt neq; curat. Ps. Nisi cōversus fuerit⁹ gladiū suū vibrabit: arcū suū terendit et parauit illum. Sap. ij. Ecce cauit eos malicia eorū. Audi igit⁹ o pctōr somnolēte in pctis dormiēs: Audi Paulū dicentē Ep̄hes. v. Surge qui dormis et erurge a mortuis et illumina bit te christ⁹. Surge itaq; ne differas amplius: quia

hora est iam nos de somno surgere.

## Secundo peccatū aufert

facultatē opatiōis. Dormiēs q̄ppe nec pedem nec manū mouet: nihil opat⁹: nihil lucratur. Sic dormiēs in pctis nihil meritoꝝ opat⁹. Pctm̄ em̄ reddit hōm̄ inutilem et infructuosum: similem mari mortuo qd̄ nihil generat p̄tinens ad vitam. Esa. lix. Opa eorū opa inutilia. Et de viro maledictō dicit Hier. xvij. Erit q̄m̄ in iusticia in deserto: quia sine fructu et sine vtilitate. Q̄m̄ utilis est stat⁹ pcti. Ad nihil em̄ valet nisi ad mortē eternā. Ro. vj. Stipēdia pcti mors. Q̄ autē existens in pctō nihil possit facere fructuosus seu meritoꝝ: probat⁹ q̄a charitas et gratia sūt p̄ncipiū et radix merendi. Ideo dicit Paul⁹. j. Cor. xij. Si linguas hōim loqr̄ et angelorū rē. charitatem autē non habeam: nihil mihi p̄dest. s. ad salutem. Pctm̄ autē mortale excludit gratiā et charitatē. ij. Cor. vj. Que cōuentio iusticie cum iniq̄tate. Item meritū dicit opus virtuosum acceptatū a deo ad vitam eternam. Nihil ē meritū nisi placēs deo. sed non potest hōis opatio esse placens deo nisi ip̄e hō deo placeat. Ideo dicit Gen. iij. Respexit dñs ad Abel et munera eius. Primo q̄dem ad Abel et deinde ad mūnera eius. qz vitz nō sunt oblatiōes aut munera aut opa p̄sone alicui⁹ acceptabilia donisi ipsa p̄sone prius sit accepta. sed p̄sone existens in peccato mortali non potest esse placens deo. Sap. xij. Odio est deo impius et impietas eius. ergo neq; eius operatio potest esse deo placens: et p̄ cōsequē neq; meritoria. Item existens in peccato mortali dignus est pena eterna. iuxta illud Athanasij. Qui hō mala egerit ibunt in ignem eternum. Et. ij. Thes. j. Qui non obediērit euangēlio dñi n̄ri iesu christi peribunt in interitū eternas. Opus autē meritorū reddit hōiem dignum vita eterna gloriosa. igitur rē.

Prima ratio dici potest rō exclusionis. qz vitz peccatū excludit radicem meriti.

Secda dici potest ratio indignationis. quia vitz hōmo per peccatū incurrit indignationem dei.

Tertia dici potest ratio obligationis. quia videlicet p̄ pctm̄ obligat hōmo ad penam eternam.